

Vanemlik vastutus - Holland

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [nl](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

SISUKORD

- 1 Mida tähendab õiguslik termin „vanemlik vastutus” igapäevaelus? Millised on vanemliku vastutuse kandja õigused ja kohustused?
- 2 Kellel lasub üldjuhul vanemlik vastutus lapse eest?
- 3 Kui vanemad ei ole suutelised või ei soovi lapse eest vanemlikku vastutust kanda, kas nende asemele võib määrata mõne teise isiku?
- 4 Kuidas lahendatakse vanemliku vastutuse küsimus, kui vanemad lasevad abielu lahutada või elavad lahus?
- 5 Kui vanemad sõlmivad vanemliku vastutuse küsimuses kokkuleppe, siis milliseid vorminõudeid peavad nad järgima, et kokkulepe oleks õiguslikult siduv?
- 6 Kuidas on võimalik vanemliku vastutuse küsimust kohtuväliselt lahendada, kui vanemad ei jõua kokkuleppele?
- 7 Kui vanemad pöörduvad kohtusse, milliseid last käsitlevaid otsuseid saab kohus teha?
- 8 Kui kohus otsustab, et lapse eestkostjaks jääb üks vanem, kas see tähendab, et see vanem võib kõiki lapsega seotud asju otsustada ilma neid enne teise vanemaga arutamata?
- 9 Kui kohus määrab lapse vanemate ühise eestkoste alla, mida see igapäevaelus tähendab?
- 10 Millisesse kohtusse või ametiasutusse peab esitama avalduse seoses vanemliku vastutusega? Milliseid vorminõudeid peab järgima ning millised dokumendid avaldusele lisama?
- 11 Milline on menetluse kord sellistes asjades? Kas on võimalik kohaldada kiirmenetlust?
- 12 Kas menetluskulude katteks on võimalik saada menetlusabi?
- 13 Kas vanemliku vastutuse kohta tehtud otsuse saab edasi kaevata?
- 14 Teatavatel juhtudel võib osutada vajalikuks taotleda kohtult või mõnelt muult ametiasutuselt vanemlikku vastutust käsitleva otsuse täitmist. Milline on menetluse kord sellisel juhul?
- 15 Mida tuleb teha, et muu liikmesriigi kohtu vanemlikku vastutust käsitlevat otsust selles liikmesriigis tunnustataks ja täidetaks?
- 16 Millisesse kohtusse pean ma selles liikmesriigis pöörduma, et vaidlustada muu liikmesriigi kohtu vanemlikku vastutust käsitleva kohtuotsuse tunnustamine? Milline on menetluse kord eespool nimetatud juhtudel?
- 17 Millist õigust kohaldab kohus vanemlikku vastutust käsitlevas menetluses, kui laps või pooled ei ela selles liikmesriigis või on eri kodakondsusega?

1 Mida tähendab õiguslik termin „vanemlik vastutus” igapäevaelus? Millised on vanemliku vastutuse kandja õigused ja kohustused?

Termin „vanemlik vastutus“ tähendab alaealise suhtes kehtivaid õigusi ning lapse kasvatamise ja tema eest hoolitsemise kohustust.

Tsiviilseadustiku (*Burgerlijk Wetboek*) 1. raamatu artiklis 247 on selle kohta sätestatud:

- 1. Vanema hooldusõigus hõlmab vanemate kohustust ja õigust hoolitseda oma alaealise lapse eest ja teda kasvatada.*
- 2. Hoolitsemine ja kasvatamine hõlmab vastutust lapse vaimse ja füüsilise heaolu ja ohutuse eest ning lapse isiksuse arenemise toetamist. Vanemad ei või lapse eest hoolitsedes ja teda kasvatades kasutada vaimset või füüsilist vägivalda ega kohelda last alandavalt.*
- 3. Vanema hooldusõigus hõlmab vanema kohustust toetada sideme loomist lapse ja teise vanema vahel.*
- 4. Lapsel, kelle suhtes vanematel on ühine hooldusõigus, on õigus mõlema vanema võrdsele hoolitsusele ja kasvatusel pärast abielu lõppemist (muul põhjusel kui surma tõttu), pärast kooselu lõpetamist või registreeritud partnerluse lõppemist (muul põhjusel kui surma tõttu) või pärast mitteabielulise kooselu lõpetamist, kui sellest on teatatud kooskõlas artikli 252 lõikega 1.*
- 5. Lõike 4 rakendamiseks peavad vanemad omavahelises kokkuleppes või lapse kasvatamise kavas arvesse võtma praktilisi takistusi, mis võivad tekkida seoses abielu lõppemisega (muul põhjusel kui surma tõttu), pärast kooselu lõpetamist või registreeritud partnerluse lõppemist (muul põhjusel kui surma tõttu) või pärast mitteabielulise kooselu lõpetamist, kui sellest on teatatud kooskõlas artikli 252 lõikega 1, kuid ainult siis, kui sellised takistused on olemas.*

2 Kellel lasub üldjuhul vanemlik vastutus lapse eest?

Lapse eest hoolitsemise ja tema kasvatamise õigus ja kohustus on lapse vanematel. Sellest reeglist on siiski ka erandeid.

3 Kui vanemad ei ole suutelised või ei soovi lapse eest vanemlikku vastutust kanda, kas nende asemele võib määrata mõne teise isiku?

Kui vanemad ei soovi või ei saa vanema hooldusõigust teostada või vanemlikku vastutust kanda, saab kohus anda vanema hooldusõiguse üle muule isikule.

4 Kuidas lahendatakse vanemliku vastutuse küsimus, kui vanemad lasevad abielu lahutada või elavad lahus?

Pärast abielulahutust säilitavad mõlemad vanemad oma lapse suhtes hooldusõiguse. Mõlemad jäävad vastutavaks lapse kasvatamise ja tema eest hoolitsemise eest. Sellest reeglist on siiski ka erandeid. Teatavatel juhtudel võib kohus taotluse alusel anda isiku- ja varahooldusõiguse ühele vanemale. Lapsevanemaks olemist (mis ei ole määratluse kohaselt samaväärne vanema hooldusõigusega) ning sellega seotud õigusi ja kohustusi saab lapse kasvatamise kavas, mis koostatakse abielulahutuse korral, reguleerida ka teistmoodi.

5 Kui vanemad sõlmivad vanemliku vastutuse küsimuses kokkuleppe, siis milliseid vorminõudeid peavad nad järgima, et kokkulepe oleks õiguslikult siduv?

Abielulahutuse korral määratakse kokkuleppeline korraldus kindlaks lapse kasvatamise kavas, mille vaatab läbi kohus. Kohus kuulutab abielu lõppenuks.

Vt ka: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/scheiden/vraag-en-antwoord/checklist-bij-scheiden-of-uit-elkaar-gaan>

6 Kuidas on võimalik vanemliku vastutuse küsimust kohtuväliselt lahendada, kui vanemad ei jõua kokkuleppele?

Lapse kasvatamisega seotud vaidlusi saab lahendada lepitusmenetluse teel.

7 Kui vanemad pöörduvad kohtusse, milliseid last käsitlevaid otsuseid saab kohus teha?

Kohtuotsus hõlmab kõiki lapse kasvatamise kava elemente, sealhulgas isiku- ja varahooldusõigust, lapse eest hoolitsemise ja tema kasvatamisega seotud ülesannete jaotust ning lapse peamist elukohta.

8 Kui kohus otsustab, et lapse eestkostjaks jääb üks vanem, kas see tähendab, et see vanem võib kõiki lapsega seotud asju otsustada ilma neid enne teise vanemaga arutamata?

Ei. Vanem, kellel on lapse ainuhooldusõigus, peab hoidma hooldusõiguseta vanemat kursis last ja tema vara puudutavate oluliste asjaoludega ning pidama temaga nõu last puudutavate otsuste tegemisel. Lõpliku otsuse teeb siiski vanem, kellel on ainuhooldusõigus.

9 Kui kohus määrab lapse vanemate ühise eestkoste alla, mida see igapäevaelus tähendab?

See tähendab, et kui vanemad on lapse kasvatamise kavas kokku leppinud lapse eest hoolitsemise ja tema kasvatamisega seotud ülesannete erineva jaotuse, on mõlemal vanemal samasugused õigused ja kohustused nagu hooldusõigusega vanemal (vt 1. küsimus).

10 Millisesse kohtusse või ametiasutusse peab esitama avalduse seoses vanemliku vastutusega? Milliseid vorminõudeid peab järgima ning millised dokumendid avaldusele lisama?

Lapse suhtes vanema hooldusõiguse saamiseks tuleb esitada taotlus lapse elukoha järgsele pädevale kohtule. Esitatavad dokumendid sõltuvad vanema ja lapse olukorrast. Teavet vajalike dokumentide kohta saab veebisaidilt www.rechtspraak.nl rubriigist [☞ „Menetluseeskirjad“ \(„Procesreglement“\)](#) allrubriigist „Vanema hooldusõigus ja suhtlusõigus“ („Gezag en omgang“). Selles abistab Teid jurist.

11 Milline on menetluse kord sellistes asjades? Kas on võimalik kohaldada kiirmenetlust?

Sellistes asjades ei ole konkreetset menetlust ette nähtud. Jah, ajutiste meetmete kohaldamise menetlus on võimalik.

12 Kas menetluskulude katteks on võimalik saada menetlusabi?

Jah, tasuta õigusabi on võimalik saada, kuid teatavatel tingimustel. [☞ Lisateavet](#) selle kohta saab õigusabinõukogu (*Raad voor Rechtsbijstand*) veebisaidilt.

13 Kas vanemliku vastutuse kohta tehtud otsuse saab edasi kaevata?

Jah, apellatsioonkaebuse saab esitada apellatsioonikohtule (*gerechtshof*).

14 Teatavatel juhtudel võib osutada vajalikuks taotleda kohtult või mõnelt muult ametiasutuselt vanemlikku vastutust käsitleva otsuse täitmist. Milline on menetluse kord sellisel juhul?

Sellisel juhul kohaldatakse tavapäraselt kohtumenetlust.

15 Mida tuleb teha, et muu liikmesriigi kohtu vanemlikku vastutust käsitlevat otsust selles liikmesriigis tunnustataks ja täidetak?

Põhimõtteliselt ei pea midagi tegema. Kohtuotsus kuulub automaatselt täitmisele, kui asjaomane liikmesriik kohaldab Brüsseli IIa määrust. Määrus on kohaldatav kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides, v.a Taanis.

16 Millisesse kohtusse pean ma selles liikmesriigis pöörduma, et vaidlustada muu liikmesriigi kohtu vanemlikku vastutust käsitleva kohtuotsuse tunnustamine? Milline on menetluse kord eespool nimetatud juhtudel?

Apellatsioonkaebus tuleb esitada selle riigi kohtusse, kus tehti kohtuotsus.

Madalmaades tuleb perekonnaasjades apellatsioonkaebuse esitamiseks kasutada advokaadi abi. Advokaat esitab edasikaebuse apellatsioonikohtu [☞ registrile](#). Pärast seda, kui kohus on teinud perekonnaasjas otsuse, on advokaadil kolm kuud aega otsuse edasikaebamiseks. Apellatsioonikohus peab sellest tähtajast rangelt kinni. Apellatsioonkaebuse esitamise ametlik kuupäev on apellatsioonkaebuse registrile esitamise kuupäev.

17 Millist õigust kohaldab kohus vanemlikku vastutust käsitlevas menetluses, kui laps või pooled ei ela selles liikmesriigis või on eri kodakondsusega?

Madalmaade kohtud kohaldavad ainult Madalmaade õigust.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 01/10/2019